

news/ponad-2-miljoniv-lyudej-zareyestruvalis-yak-vnutrishno-peremishcheni-osobi-pislya-vprovadzhennya-voyennogo-stanu

2. Про підтримку окремих категорій населення, яке постраждало у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 квітня 2022 року №457. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/457-2022-p#Text>

3. Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування сфер зайнятості та загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття під час дії воєнного стану: Закон України від 21.04.2022 №2220-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2220-IX#Text>

Науковий керівник к.ю.н., доцент А. О. Гудзь

Тодоріка Костянтин Володимирович

*аспірант кафедри трудового права та права соціального забезпечення
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛЮДЕЙ, ЯКІ ЖИВУТЬ З ВІЛ, АНТИРЕТРОВІРУСНОЮ ТЕРАПІЄЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Ураження вірусом імунодефіциту людини (далі – ВІЛ) у сучасних умовах є одним із тих соціальних ризиків, які кожного року набувають все більшого поширення. Україна вже давно посідає одне з перших місць серед країн європейського регіону за кількістю ВІЛ-позитивних людей. За оціночними даними, у 2018 році в країні проживало 244 000 ВІЛ-позитивних людей. На початку 2022 року цей показник вже перевищив 260 тис. осіб. Кожен сотий громадянин України у віці від 15 до 49 років інфікований ВІЛ [1], що зумовлює нагальну потребу в розробці ефективної системи соціального захисту людей, які живуть з ВІЛ, яка б включала не лише заходи щодо попередження поширення ВІЛ, але й дієвий механізм забезпечення відповідним особам можливості максимально довго продовжувати життя завдяки пригніченню вірусу в організмі.

Максимально пригнітити розмноження ВІЛ, відновити функції імунної системи, продовжити та підвищити якість життя ВІЛ-інфікованих людей покликана антиретровірусна терапія (далі – АРТ), яка є

невід’ємним компонентом програми надання комплексної медичної допомоги людям, які живуть з ВІЛ.

З економічної точки зору, АРТ дозволяє зменшити витрати на лікування інфекційних хвороб, які виникають при істотному зниженні імунітету (опортуністичних інфекцій), стаціонарне лікування та догляд за важкохворими.

З епідеміологічної точки зору, ефективна антиретровірусна терапія завдяки максимальному пригніченню ВІЛ в організмі людини зменшує ризик його передачі.

Відповідно до Порядку організації медичної допомоги хворим на ВІЛ-інфекцію/СНІД, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров’я України від 10 липня 2013 року № 585, АРТ є невід’ємною частиною комплексної медико-соціальної допомоги людям, які живуть з ВІЛ, та надається на безоплатній основі відповідно до вимог галузевих стандартів у сфері охорони здоров’я з ВІЛ-інфекції.

АРТ надається закладами охорони здоров’я, що включені компетентними суб’єктами до переліку відповідних установ, які проводять АРТ у відповідній адміністративно-територіальній одиниці, у кількості та у строки, що визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров’я, а також захисту населення від інфекційних хвороб, протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та іншим соціально небезпечним захворюванням, попередження та профілактики неінфекційних захворювань.

Так, впродовж першого кварталу лікування людина отримує препарати для проведення АРТ із розрахунку на 1 місяць. У подальшому за умови наявності позитивної динаміки перебігу хвороби, високої прихильності пацієнта до лікування, відсутності побічних реакцій та ознак невдачі лікування препарати можуть надаватися людині на період до 12 місяців [2].

Такий підхід у визначенні строків забезпечення препаратами антиретровірусної терапії повністю ґрунтується на засадах лікування, догляду та підтримки ЛЖВ, визначених клінічним протоколом антиретровірусної терапії ВІЛ-інфекції у дорослих та підлітків, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров’я України від 12 липня 2010 року № 551, серед яких систематичність, забезпечення дотримання режиму прийому ліків.

Водночас, указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» з 5 год. 30 хв. 24 лютого 2022 року на території Укра-

їни було запроваджено воєнний стан. У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України станом на травень 2022 року майже 14 млн українців були змушені покинути свої домівки, з яких 8 млн є внутрішньо переміщеними особами.

З метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства та порушень прав людини ЛЖВ також змушені були покинути своє місце проживання, що призвело до збоїв у забезпеченні безперебійності для них АРТ.

Доцільно зауважити, що максимально забезпечити право на отримання АРТ в умовах воєнного стану в Україні вдалося для людей, які живуть з ВІЛ, які виїхали за межі держави. Так, опубліковано перелік медичних установ за кордоном, які надають медичну допомогу ВІЛ-інфікованим пацієнтам з України, які підтвердили повну готовність надавати медичну допомогу щодо ВІЛ-інфекції пацієнтам з України [3].

У більш скрутному становищі опинились ЛЖВ, які в умовах воєнного стану залишилися в Україні, що пов'язано не лише зі зміною їх місця проживання, а, отже, і закладу охорони здоров'я, який забезпечує відповідними препаратами, але й з неможливістю проводити закупівлю відповідних препаратів державою, забезпечувати їх розподіл серед адміністративно-територіальних одиниць.

Водночас саме систематичний доступ до АРТ усіх ВІЛ-інфікованих, хто її потребує, є одним з вирішальних чинників зменшення розповсюдження ВІЛ-інфекції, найважливішою складовою ефективної профілактики ВІЛ-інфекції/СНІДу.

Саме тому значний обсяг зобов'язань щодо безперебійності доступу до АРТ взяв на себе недержавний сектор соціального захисту (громадські, благодійні, релігійні організації, волонтери тощо) та міжнародні донори. Так, лише протягом березня-квітня 2022 року благодійна організація «100% Життя» залучила додаткових 25 млн коштів на закупівлю ліків, обладнання, необхідних для забезпечення соціального захисту ЛЖВ [4].

Видається, в умовах воєнного стану в Україні забезпечити потребу в препаратах АРТ можливо лише шляхом зкоординованих дій соціально-зобов'язаних суб'єктів державного та недержавного рівнів соціального захисту, а також міжнародних партнерів щодо проведення закупівель відповідних медичних препаратів, що дозволили б забезпечити потребу в АРТ в цілому по країні до кінця 2022 року.

Список використаних джерел

1. Статистика з ВІЛ/СНІДУ. Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України. URL: <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/vilsnid/statistika-z-vilsnidu>
2. Про затвердження нормативно-правових актів з питань вдосконалення організації медичної допомоги людям, які живуть з ВІЛ: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 10 липня 2013 року № 585. *Офіційний вісник України*. 2013. № 67. Ст. 2449.
3. Euroguidelines in Central and Eastern Europe Network Group. URL: <https://www.eceenetwork.com/patients?fbclid=IwAR0giJtB1NucnUczLkQaYnyJiFnUSbCp9aArAG-h1eRwWv3EdMaUXieV0uQ>
4. Хамімон В. Життєво необхідно. Як виживають українські пацієнти, які потребують безперервного лікування. *Українська правда*. URL: <https://life.pravda.com.ua/health/2022/05/15/248650/>

Науковий керівник: д.ю.н., професор Бориченко К. В.

Точило Катерина Сергіївна

аспірантка кафедри трудового права

та права соціального забезпечення

Національного університету «Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ ТРУДОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ ПРАЦІВНИКАМИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Події сьогодення стають поштовхом для зміни в організації виробництва і праці. Це породжує необхідність конкретизації правового механізму регулювання трудових відносин у таких умовах з урахуванням потреби в належному рівні захисту інтересів сторін трудового договору. Невід'ємною складовою цього механізму має бути порядок організації контролю за діяльністю працівників, оскільки отримані за його результатами показники в подальшому слугуватимуть не тільки критерієм для оцінки виконання працівниками поставлених завдань, а й в цілому окреслюватимуть ефективність застосовуваних форм організації праці.

Нині чисельна кількість українців вимушені покинути свої місця проживання та повсякчас вдаватися до примусового переміщення